

Перелік пам'ятних об'єктів затверджених рішенням Київської міської ради від 14.05.2022 № 4587/4628

(меморіальні дошки, елементи оздоблення)

№ п/п	Назва	Адреса	Обґрунтування*	Балансоутримувач	Висновок/Рекомендація
1.	Білодіду Івану	вул. Михайла Грушевського, 4	Комсомольський діяч, згодом працював у ЧК, виконавець політичних репресій, загинув під час Другої Світової війни	Департамент культури	Український інститут національної пам'яті лист-погодження від 05.12.2022 № 1630/2.2-08-22 підтримує демонтаж Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського експертний висновок від 01.12.2022 № 96/01-14 підлягає демонтажу
2.	Бурмистенку Михайлу	вул. Козацька, 35-А	Комсомольський діяч. Згодом працював у ЧК, виконавець політичних репресій. Загинув під час Другої Світової війни	Приватна власність (Голосіївська РДА лист від 15.11.2022 № 100-9068)	Український інститут національної пам'яті лист-погодження від 05.12.2022 № 1630/2.2-08-22 підтримує демонтаж Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського експертний висновок від 01.12.2022 № 96/01-14 підлягає демонтажу
3.	Бурмистенку Михайлу	вул. Бурмистенка, 4	Комсомольський діяч. Згодом працював у ЧК, виконавець політичних репресій. Загинув під час Другої Світової війни	Національний університет біоресурсів і природокористування України (Голосіївська РДА лист від 15.11.2022 № 100-9068)	Український інститут національної пам'яті лист-погодження від 05.12.2022 № 1630/2.2-08-22 підтримує демонтаж Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського експертний висновок від 01.12.2022 № 96/01-14

					підлягає демонтажу
4.	Василевській Ванді	вул. Садово-Ботанічна, 36 (вул. Тимірязєва) (середня загальноосвітня школа № 5)	Діячка міжнародного комуністичного руху, причетна до встановлення радянської влади на території Західної України, доносила органам держбезпеки на Євгена Березняка («Майор Вихор»)		Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка експертний висновок від 16.11.2022 № 130/221-є підлягає демонтажу Український інститут національної пам'яті лист-погодження від 05.12.2022 № 1630/2.2-08-22 підтримує демонтаж Інститут української археології та джерелознавства ім. М. С. Грушевського експертний висновок від 01.12.2022 № 96/01-14 підлягає демонтажу
5.	Вітте Сергію	вул. Миколи Лисенка, 6			Український інститут національної пам'яті лист-погодження від 05.12.2022 № 1630/2.2-08-22 підтримує демонтаж Інститут української археології та джерелознавства ім. М. С. Грушевського експертний висновок від 01.12.2022 № 96/01-14 підлягає демонтажу
6.	Георгіївська стрічка на станції метро «Героїв Дніпра» (зі збереженням загального художнього оформлення станції)	станція метро «Героїв Дніпра»			Інститут української археології та джерелознавства ім. М. С. Грушевського експертний висновок від 01.12.2022 № 96/01-14 підлягає демонтажу

					Український інститут національної пам'яті лист-погодження від 05.12.2022 № 1630/2.2-08-22 підтримує демонтаж
7.	Жмаченку Пилипу	вул. Десятинна, 13	Радянський воєначальник, герой Радянського Союзу, генерал-полковник. Під час перших Визвольних змагань воював проти Армії УНР, поранений в бою з українськими військовими		Український інститут національної пам'яті лист-погодження від 05.12.2022 № 1630/2.2-08-22 підтримує демонтаж Інститут української археології та джерелознавства ім. М. С. Грушевського експертний висновок від 01.12.2022 № 96/01-14 підлягає демонтажу
8.	Жмаченку Пилипу	вул. Генерала Жмаченка, 4	Радянський воєначальник, герой Радянського Союзу, генерал-полковник. Під час перших Визвольних змагань воював проти Армії УНР, поранений в бою з українськими військовими		Український інститут національної пам'яті лист-погодження від 05.12.2022 № 1630/2.2-08-22 підтримує демонтаж Інститут української археології та джерелознавства ім. М. С. Грушевського експертний висновок від 01.12.2022 № 96/01-14 підлягає демонтажу
9.	Жмаченку Пилипу	вул. Генерала Жмаченка, 18	Радянський воєначальник, герой Радянського Союзу, генерал-полковник. Під час перших Визвольних змагань воював проти Армії УНР, поранений в бою з українськими військовими		Український інститут національної пам'яті лист-погодження від 05.12.2022 № 1630/2.2-08-22 підтримує демонтаж Інститут української археології та джерелознавства ім. М. С. Грушевського експертний висновок

					від 01.12.2022 № 96/01-14 підлягає демонтажу
10.	Жмаченку Пилипу	просп. Перемоги, 52/2	Радянський воєначальник, герой Радянського Союзу, генерал-полковник. Під час перших Визвольних змагань воював проти Армії УНР, поранений в бою з українськими військовими		Український інститут національної пам'яті лист-погодження від 05.12.2022 № 1630/2.2-08-22 підтримує демонтаж Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського експертний висновок від 01.12.2022 № 96/01-14 підлягає демонтажу
11.	Заміна року «1941» на «1939» на вході до Меморіалу Вічної Слави (зі збереженням художнього рішення, зокрема у шрифтах)	площа Слави			Український інститут національної пам'яті лист-погодження від 5.12.2022 № 1630/2.2-08-22 (в ході проведення ремонтно-реставраційних робіт провести зміну дати) Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського експертний висновок від 01.12.2022 № 96/01-14 підлягає демонтажу
12.	Обеліск «Місто-герой Київ»: зображення Володимира Леніна; зміна років «1941» на «1939», розміщених по обидві сторони обеліску; зірки на бічних сторонах; анотаційна дошка	площа Перемоги			Український інститут національної пам'яті лист-погодження від 05.12.2022 № 1630/2.2-08-22 (в ході проведення ремонтно-реставраційних робіт провести зміну дати років «1941» на «1939»)

	із зіркою російською мовою біля обеліску «Проспект Победы назван в ознаменування 40-ліття перемоги радянського народу в Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (зі збереженням художнього рішення, зокрема у шрифтах)				Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського експертний висновок від 01.12.2022 № 96/01-14 підлягає демонтажу
13.	Зображення поєднання серпа та молота на мосту імені Є.О. Патона (зі збереженням художнього рішення, проведення конкурсу на встановлення нових елементів)	міст імені Є.О. Патона			Український інститут національної пам'яті лист-погодження від 05.12.2022 № 1630/2.2-08-22 підтримує демонтаж Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського експертний висновок від 01.12.2022 № 96/01-14 підлягає демонтажу
14.	Карбишеву Дмитру	вул. Копилівська, 36			Український інститут національної пам'яті лист-погодження від 05.12.2022 № 1630/2.2-08-22 підтримує демонтаж Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського експертний висновок від 01.12.2022 № 96/01-14 підлягає демонтажу

15.	Карбишеву Дмитру	вул. Едуарда Вільде, 5			Український інститут національної пам'яті лист-погодження від 05.12.2022 № 1630/2.2-08-22 підтримує демонтаж Інститут української археології та джерелознавства ім. М. С. Грушевського експертний висновок від 01.12.2022 № 96/01-14 підлягає демонтажу
16.	Карбишеву Дмитру	вул. Генерала Карбишева, 12			Український інститут національної пам'яті лист-погодження від 05.12.2022 № 1630/2.2-08-22 підтримує демонтаж Інститут української археології та джерелознавства ім. М. С. Грушевського експертний висновок від 01.12.2022 № 96/01-14 підлягає демонтажу
17.	Карбишеву Дмитру	вул. Генерала Карбишева, 22			Український інститут національної пам'яті лист-погодження від 05.12.2022 № 1630/2.2-08-22 підтримує демонтаж Інститут української археології та джерелознавства ім. М. С. Грушевського експертний висновок від 01.12.2022 № 96/01-14 підлягає демонтажу
18.	Кравченку Андрію	пров. Михайлівський, 9-А	Більшовицький військовий діяч.		Інститут української археології та джерелознавства ім. М. С. Грушевського

					експертний висновок від 01.12.2022 № 96/01-14 підлягає демонтажу
19.	Рибалку Павлу	вул. Маршала Рибалка, 10/8	Більшовицький військовий діяч. Комісар. Учасник боїв з Армією УНР під час київської виправи 1920 року		Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського експертний висновок від 01.12.2022 № 96/01-14 підлягає демонтажу
20.	Рибалку Павлу	вул. Богдана Гаврилишина, 24			Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського експертний висновок від 01.12.2022 № 96/01-14 підлягає демонтажу

* Обґрунтування взяті зі звіту роботи експертної ради з розгляду та визначення художньої цінності об'єктів з символікою комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів, у відповідності до положень Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки» (створена при Департаменті містобудування та архітектури у 2015 році).

Перелік пам'ятних об'єктів затверджених рішенням Київської міської ради від 14.05.2022 № 4587/4628

(пам'ятники)

№ п/п	Назва	Адреса	Обґрунтування*	Балансоутримувач	Висновки/Рекомендації
1.	Аллея пам'яті героїв. Заложено комсомольцями, молоддю Дніпровського району г. Києва	просп. Броварський, 16-А			Український інститут національної пам'яті від 05.12.2022 № 1630/2.2-08-22 підтримує демонтаж Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського експертний висновок від 01.12.2022 № 96/01-14 підлягає демонтажу
2.	Бойку Петру Олександровичу	вул. Московська, 45/1			Український інститут національної пам'яті від 05.12.2022 № 1630/2.2-08-22 підтримує демонтаж Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського експертний висновок від 01.12.2022 № 96/01-14 підлягає демонтажу
3.	Ватутіну Миколі <i>Потребує додаткового висновку від Національного музею історії України у Другій Світовій війні</i>	вул. Михайла Грушевського (Маріїнський парк)	Відповідно до інформації, викладеної у листі Українського інституту національної пам'яті, на пам'ятники, пам'ятні знаки, встановлені на честь генерала М. Ватутіна, не поширюється дія Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та	Департамент культури	Український інститут національної пам'яті від 25.08.2020 № 2312/2.1-07-20 не підлягає демонтажу Український інститут національної пам'яті від 05.12.2022 № 1630/2.2-08-22 підтримує демонтаж

			заборону пропаганди їхньої символіки», оскільки відповідно до винятку, передбаченого пп. «є» п. 4 ч. 1 ст. 1 вказаного Закону ця особа пов'язана з опором та вигнанням нацистських окупантів з України. Відповідно до Закону України «Про увічнення перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939-1945 років» однією з форм увічнення перемоги над нацизмом є упорядкування, збереження та спорудження пам'ятників і пам'ятних знаків на вшанування пам'яті учасників та жертв Другої світової війни 1939-1945 років. Радянський воєначальник, генерал армії (1943), Герой Радянського Союзу (1965 – посмертно), учасник боїв з українськими селянськими підрозділами у 1920 р. на території Лівобережної України. Під час Другої Світової війни загинув від ран, одержаних у бою з українськими повстанцями.*		Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського експертний висновок від 01.12.2022 № 96/01-14 підлягає демонтажу
4.	Кадетам, суворовцям, военным лицеистам, которые погибли на поле битвы, умерли от ран и болезней и отдали душу свою за Веру и Отчизну	Солом'янська площа, 2 (в парку ім. Миколи Зерова)		Не відомо Солом'янська РДА лист від 16.11.2022 № 108-10020	Український інститут національної пам'яті від 05.12.2022 № 1630/2.2-08-22 підтримує демонтаж Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського експертний висновок від 01.12.2022 № 96/01-14

					підлягає демонтажу
5.	Карбишеву Дмитру <i>Пам'ятний знак на честь Героя Радянського Союзу Карбишева Д.М. є пам'яткою історії місцевого значення відповідно до рішення виконавчого комітету Київської міськради народних депутатів від 30.07.1984 № 693. Пам'ятний знак у вигляді меморіальної бронзової дошки з поясною горельєфною постаттю генерала розташовано на стіні триповерхової будівлі середньої школи № 184 на вулиці Вільде, 5. Автори: народний художник УРСР М.К. Вронський, заслужений архітектор УРСР В.Г. Гнезділов. Відповідно до облікового паспорту, Д.М. Карбишев – радянській військовий діяч, генерал-лейтенант інженерних військ, доктор воєнних наук, герой Радянського Союзу, професор ряду воєнних академій. На початку Великої вітчизняної війни був поранений, потрапив у фашистський полон, де вів антифашистську агітацію серед військовополонених. Закатований гітлерівцями у концтаборі Маутхаузен (залитий на морозі водою).</i>	вул. Копилівська, 36	3 грудня 1917 року у червоній армії, виступав проти Центральної Ради. Учасник збройних сутичок з Українцями в районі Могилів-Подільського. Придушував селянські повстання на Поволжі, учасник та виконавець політичних репресій. Після окупації УНР (1921) – начальник інженерних військ України. Радянською міфологією представлений як жертва фашизму та мученик за владу Рад.		Український інститут національної пам'яті від 05.12.2022 № 1630/2.2-08-22 підтримує демонтаж Інститут української археології та джерелознавства ім. М. С. Грушевського експертний висновок від 01.12.2022 № 96/01-14 підлягає демонтажу
6.	Ковпаку Сидору	парк Слави			Інститут української археології та джерелознавства ім. М. С. Грушевського експертний висновок від 01.12.2022 № 96/01-14 підлягає демонтажу
7.	Композиція на честь Переяславської Ради. У центрі – постаті Богдана Хмельницького та московського посла Василя Батуріна	арка Дружби народів		Департамент культури	Інститут української археології та джерелознавства ім. М. С. Грушевського експертний висновок від 01.12.2022 № 96/01-14 підлягає демонтажу
8.	Корнеєву Георгію Іллічу	вул. Московська, 45/1			

		(Військовий інститут телекомунікацій та інформації НТУУ «КПІ»)			Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського експертний висновок від 01.12.2022 № 96/01-14 підлягає демонтажу
9.	Космодем'янській Зої	вул. Олеся Гончара, 74-А			Український інститут національної пам'яті від 05.12.2022 № 1630/2.2-08-22 підтримує демонтаж Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського експертний висновок від 01.12.2022 № 96/01-14 підлягає демонтажу
10.	Костікову Андрію	вул. Московська, 45/1 (Військовий інститут телекомунікацій та інформації НТУУ «КПІ»)	Генерал-майор РСЧА у період перших Визвольних змагань зголосився добровольцем до Червоної армії. Брав участь у бойових діях проти української армії у придушенні селянських виступів проти радянської влади та у бойових діях проти українських повстанців. Воював проти армії УНР в період Київської виправи (весна-осінь 1920 року)		Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського експертний висновок від 01.12.2022 № 96/01-14 підлягає демонтажу
11.	Монумент робітників – росіянина й українця, що тримають у руках	арка Дружби народів		Департамент культури	

	герб Союзу Радянських Соціалістичних Республік				Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського експертний висновок від 01.12.2022 № 96/01-14 підлягає демонтажу
12.	Пушкіну Олександрю <i>Пам'ятник О.С. Пушкіну (бронза), російському поету і письменнику споруджений у 1962 році на замовлення Київського міськвиконкому, пам'ятка монументального мистецтва відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 03.09.2009 № 928, охор. № №260040-Н. Автори: відомі українські митці: скульптор – народний художник УРСР О.О. Ковальов та заслужений архітектор УРСР В.Г. Гнєзділов. Напис на пам'ятнику: «Пушкіну-український народ». Композиційно акцентує головний вхід до парку, біля якого була створена невелика площа з широкими гранітними сходами, що пов'язують парк з проспектом Перемоги. Один з вдалих прикладів поєднання монументальної скульптури з парковим ландшафтним комплексом.</i>	просп. Перемоги, 40	Він був автором колоніальних за своїм спрямуванням літературних творів про Кавказ. Його «Подорож до Арзума» та «Кавказький бранець» відтворили загальну стратегію текстуального імперіалізму російської літератури. Пушкін не тільки підтримував генерала Єрмолова і "могутнього месника злих образ" («Бородінська річниця») фельдмаршала Паскевича – усмирителів Кавказу, а й виказував бажання прислужитися їм. Зрозуміло, Пушкін був сином свого часу і мислив у межах російських моральних догматів. Це почасти прояснює його позицію, але ми маємо Шевченків «Кавказ», ця поема і сьогодні демонструє невідпорний моральний імператив. Більше того, зберігся «компрометуючий» автопортрет Пушкіна того часу, де він зобразив себе верхи і на коні зі списом, демонструючи свою готовність до бою. Як справедливо зауважує Е. Томпсон: «У своїх «колоніалістських» віршах розгніваний Пушкін твердив, що Росії призначено долею панувати над слабшими народами і племенами». В листі до П. В'яземського щодо поляків Пушкін був відвертим по-справжньому: «Але все-таки їх треба задушити, і наша повільність болісна»	Департамент культури	Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України експертний висновок від 16.11.2022 № 130/221-е підлягає демонтажу Український інститут національної пам'яті від 05.12.2022 № 1630/2.2-08-22 підтримує демонтаж Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського експертний висновок від 01.12.2022 № 96/01-14 підлягає демонтажу

13.	Пушкіну Олександрю	вул. Михайла Омеляновича-Павленка, 1 (Національний транспортний університет)	Він був автором колоніальних за своїм спрямуванням літературних творів про Кавказ. Його «Подорож до Арзрума» та «Кавказький бранець» відтворили загальну стратегію текстуального імперіалізму російської літератури. Пушкін не тільки підтримував генерала Єрмолова і "могутнього месника злих образ" («Бородінська річниця») фельдмаршала Паскевича – усмирителів Кавказу, а й виказував бажання прислужитися їм. Зрозуміло, Пушкін був сином свого часу і мислив у межах російських моральних догматів. Це почасти прояснює його позицію, але ми маємо Шевченків «Кавказ», ця поема і сьогодні демонструє невідпорий моральний імператив. Більше того, зберігся «компрометуючий» автопортрет Пушкіна того часу, де він зобразив себе верхи і на коні зі списом, демонструючи свою готовність до бою. Як справедливо зауважує Е. Томпсон: «У своїх «колоніалістських» віршах розгніваний Пушкін твердив, що Росії призначено долею панувати над слабшими народами і племенами». В листі до П. В'яземського щодо поляків Пушкін був відвертим по-справжньому: «Але все-таки їх треба задушити, і наша повільність болісна»		Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України експертний висновок від 16.11.2022 № 130/221-е підлягає демонтажу Український інститут національної пам'яті від 05.12.2022 № 1630/2.2-08-22 підтримує демонтаж Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського експертний висновок від 01.12.2022 № 96/01-14 підлягає демонтажу
14.	Пушкіну Олександрю (погруддя)	вул. Чорновола, 37-А (гімназія № 153) ім. О.С. Пушкіна)	Він був автором колоніальних за своїм спрямуванням літературних творів про Кавказ. Його «Подорож до Арзрума» та «Кавказький бранець» відтворили загальну стратегію текстуального імперіалізму російської літератури. Пушкін не тільки підтримував генерала Єрмолова і "могутнього месника злих образ" («Бородінська річниця»)		Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України експертний висновок від 16.11.2022 № 130/221-е підлягає демонтажу

			фельдмаршала Паскевича – усмирителів Кавказу, а й виказував бажання прислужитися їм. Зрозуміло, Пушкін був сином свого часу і мислив у межах російських моральних догматів. Це почасти прояснює його позицію, але ми маємо Шевченків «Кавказ», ця поема і сьогодні демонструє невідпорний моральний імператив. Більше того, зберігся «компрометуючий» автопортрет Пушкіна того часу, де він зобразив себе верхи і на коні зі списом, демонструючи свою готовність до бою. Як справедливо зауважує Е. Томпсон: «У своїх «колоніалістських» віршах розгніваний Пушкін твердив, що Росії призначено долею панувати над слабшими народами і племенами». В листі до П. В'яземського щодо поляків Пушкін був відвертим по-справжньому: «Але все-таки їх треба задушити, і наша повільність болісна»		Український інститут національної пам'яті від 05.12.2022 № 1630/2.2-08-22 підтримує демонтаж Інститут української археології та джерелознавства ім. М. С. Грушевського експертний висновок від 01.12.2022 № 96/01-14 підлягає демонтажу
15.	Рибалку Павлу	парк Слави	Більшовицький військовий діяч. Комісар. Учасник боїв з Армією УНР під час київської виправи 1920 року		Інститут української археології та джерелознавства ім. М. С. Грушевського експертний висновок від 01.12.2022 № 96/01-14 підлягає демонтажу
16.	Учасникам Січневого збройного постановня 1918 року	вул. Михайла Грушевського (Маріїнський парк)	Пам'ятник на братській могилі більшовиків, загиблих у боях з українським військом	Департамент культури	Український інститут національної пам'яті від 05.12.2022 № 1630/2.2-08-22 підтримує демонтаж Інститут української археології та джерелознавства ім. М. С. Грушевського експертний висновок від 01.12.2022 № 96/01-14 підлягає демонтажу

17.	Федорову Олексію	парк Слави	Учасник бойових дій з армією УНР (1920). Генерал-майор НКВС, брав участь у ліквідації підпілля УПА (1940-й рік)		Український інститут національної пам'яті від 05.12.2022 № 1630/2.2-08-22 підтримує демонтаж Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського експертний висновок від 01.12.2022 № 96/01-14 підлягає демонтажу
18.	Чкалову Валерію (з перенесенням у Музей авіації)	ріг вул. Олеся Гончара та вул. Михайла Коцюбинського	Російський льотчик-ас.		Український інститут національної пам'яті від 05.12.2022 № 1630/2.2-08-22 підтримує демонтаж Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського експертний висновок від 01.12.2022 № 96/01-14 підлягає демонтажу

* Обґрунтування взяті зі звіту роботи експертної ради з розгляду та визначення художньої цінності об'єктів з символікою комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів, у відповідності до положень Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки» (створена при Департаменті містобудування та архітектури у 2015 році).

**Додаткові пропозиції до переліку пам'ятних об'єктів, затверджених рішенням Київської міської ради від 14.05.2022 № 4587/4628
(дошки, елементи оздоблення)**

№	Назва	Категорія	Адреса	Обґрунтування
1.	37 зображень "будьоноvcів" на будівлі	Елементи оздоблення	вул. Михайла Грушевського, 30/1 (Центральний будинок офіцерів ЗСУ)	Зовнішні елементи оздоблення будівлі у вигляді 37 військових окупаційної Червоної Армії у головному уборі "будьоновка", затвердженому в ЧА у 1918-21 рр. під час війни проти Армії УНР
2.	40-річчя перемоги Радянської Армії в Сталінградській битві	Меморіальна дошка	просп. Героїв Сталінграда, 3/12	Вулиця вже перейменована на Володимира Івасюка. Анотаційна дошка неактуальна і містить пропагандистський радянський напис: "40-річчя перемоги Радянської Армії над фашистськими загарбниками в Сталінградській битві в роки Великої Вітчизняної війни"
3.	Алея дружби народів	Меморіальна дошка	Гідропарк	Пропагандистський пам'ятник з написом російською: "Аллея дружбы народов в честь 1500-летия Киева. Май 1982 г."
4.	Алея слави перемоги радянського народу	Меморіальна дошка	просп. Маршала Рокосовського 5 (біля школи №9)	Демонтувати пропагандистську дошку: "Аллея Славы заложена в ознаменование 40-летия Победы советского народа в Великой Отечественной войне 1941-1945 годов".
5.	Білоколосу Дмитру	Меморіальна дошка	вул. Інститутська 16	Член ВКП(б) з 1943 року. Завідувач відділу пропаганди й агітації Сталінського міського комітету КП(б)У у 1947-51 рр. Секретар Сталінського міського комітету КП(б)У у 1951-52 рр. Секретар Сталінського обласного комітету КПУ з ідеології у 1957-63 рр. Секретар Донецького обласного комітету КПУ з ідеології у 1964-66 рр. Депутат Верховної Ради УРСР 7-го скликання.

				Кандидат в члени ЦК КПУ в 1966-71 рр. Міністр закордонних справ УРСР (1966-70).
6.	Братусю Василю	Меморіальна дошка	просп. Перемоги, 34 (на території НМУ ім. О.Богомольця)	У 1940 р. брав участь у агресії та нападі СРСР на Фінляндію як лікар ліжного батальйону. Член ВКП(б) з 1945 року. Депутат Верховної Ради УСРСР 4 та 8 скликання. Міністр охорони здоров'я УРСР протягом 1954-56 рр., 1969-75 рр.
7.	В честь 60-річчя СРСР	Меморіальна дошка	просп. Повітрофлотський 31 (на території КНУБА)	Дошка всередині архітектурного корпусу Київського національного університету будівництва та архітектури (КНУБА)
8.	Власову Василю	Меморіальна дошка	вул. Юрія Іллєнка, 2/10 (на території заводу АРТЕМ)	Член ВЛКСМ з 1923 року. Закінчив інститут радянського будівництва, який готував кадри для органів радянської влади на місцях. Обирався депутатом Верховної Ради УРСР 7-го і 8-го скликань, окупаційної радянської Київської міської ради, членом Київського міського комітету КППС, членом бюро Шевченківського райкому КППС.
9.	Гайдару Аркадію	Елементи оздоблення	вул. Януша Корчака, 60 (на території Національної бібліотеки України для дітей)	Російський військовий, чекіст, письменник. З 1917 р. воює у лавах більшовиків. Бере участь у придушенні антирадянських повстань в Україні. З 1921 р. у лавах ЧОН та ЧК придушує антикомуністичні повстання у Башкирії та Хакасії. Беру участь у терорі проти мирного населення. У своїх творах відверто висміює та знущається з українців, незалежності України, УНР, Петлюри.
10.	Гастелло Миколі	Меморіальна дошка	вул. Гастелло Миколи 2/5	Дошка демонтована, але важливо підтримати офіційним рішенням. Вулиця буде перейменована. Російський льотчик-бомбардувальник - член ВКП(б), брав участь у вторгненні СРСР до Фінляндії (1939—1940) і в операціях з окупації СРСР Бессарабії і Північної Буковини 1940 р.

11.	Гастелло Миколі	Меморіальна дошка	вул. Гастелло Миколи 5	Дошка демонтована, але важливо підтримати офіційним рішенням. Вулиця буде перейменована. Російський льотчик-бомбардувальник - член ВКП(б), брав участь у вторгненні СРСР до Фінляндії (1939—1940) і в операціях з окупації СРСР Бессарабії і Північної Буковини 1940 р.
12.	Героям-червоногвардійцям 1918 року	Меморіальна дошка	вул. Електриків 2 (суднобудівний завод)	Містить радянський пропагандистський напис: "Тут працювали герої-червоногвардійці - організатори робітничої дружини Червоної гвардії майстер корпусного цеху Євламій Винниченко і моторист Олександр Гончаренко по-звірячому розтерзані петлюрівською бандою в січні 1918 р."
13.	Голованьову Степану	Меморіальна дошка	вул. Кудряшова 1	Радянська ідеологема, немає достатніх біографічних відомостей. Секретар вузлового партійног окомуністичного комітету.
14.	Грекову Борису	Меморіальна дошка	вул. Грекова Академіка 1/6	Дошка демонтована, але важливо підтримати офіційним рішенням. Вулиця буде перейменована. Російський історик, відстоював радянську версію історії Київської Русі, опонент Михайла Грушевського.
15.	Гудзенку Семену	Меморіальна дошка	вул. Тарасівська, 3а	З 17 років проживав у Москві. Добровольцем пішов у Окрему мотострілецьку бригаду особливого призначення НКВС СРСР. Автор пропагандистських віршів про велич більшовизму: "Моя великая Россия", "Он утром побывал в Москве", "Письмо с Волги" та ін.
16.	Гусовському Сергію	Меморіальна дошка	вул. Гусовського 1	Член ВКП(б) з 1940 р. З 1943 по 1949 рік — головний інженер Спеціального конструкторського бюро НКВС. Депутат Верховної Ради УРСР 10-го скликання. Обирався депутатом Київської міської ради народних

				депутатів та на керівні посади у Печерському районі.
17.	Декоративні елементи дверей	Елементи оздоблення	вул. Хрещатик 23	Декоративні елементи дверей містять зірки Радянської Армії та поєднання серпів і молотів.
18.	Дошка Великої Отчественной войне 1941-1945 г.г.	Меморіальна дошка	просп. Василя Порика 14а	Демонтувати пропагандистську дошку, яка містить георгіївську стрічку та поєднання серпа і молота: "Остановись и вспомни! Родным и близким жильцов нашего дома, отдавшим свои силы, здоровье и жизнь, в борьбе за счастливое будущее своих детей и внуков, в Великой Отчественной войне 1941-1945 г.г."
19.	Дошка Великої Отчественной войне 1941-1945 г.г.	Меморіальна дошка	вул. Світлицького 26б	Демонтувати пропагандистську дошку, яка містить георгіївську стрічку: "Остановись и вспомни! Родным и близким жильцов нашего дома, отдавшим свои силы, здоровье и жизнь, в борьбе за счастливое будущее своих детей и внуков, в Великой Отчественной войне 1941-1945 г.г."
20.	Дошка Великої Отчественной войне 1941-1945 г.г.	Меморіальна дошка	просп. Василя Порика 11в	Демонтувати пропагандистську дошку, яка містить георгіївську стрічку та поєднання серпа і молота: "Остановись и вспомни! Родным и близким жильцов нашего дома, отдавшим свои силы, здоровье и жизнь, в борьбе за счастливое будущее своих детей и внуков, в Великой Отчественной войне 1941-1945 г.г."
21.	Загиблим працівникам ДВРЗ	Елементи оздоблення	вул. Алматинська 101	Демонтувати орден, який містить серп і молот. Напис на пам'ятнику змінити на україномовний.
22.	Загиблому поселенню Передмостової Слобідки	Елементи оздоблення	Гідропарк	Слід змінити фрази "Великої вітчизняної" на "Другої світової", "1941" на "1939", "фашистами" на "нацистами".

23.	Інститут надтвердих матеріалів - дошка №1	Меморіальна дошка	вул. Автозаводська 2 (Інститут надтвердих матеріалів)	Демонтувати пропагандистську дошку: "За достижение больших успехов в выполнении государственных планов и социалистических обязательств десятой пятилетки, высокую культуру производства, активную работу по коммунистическому воспитанию трудящихся присвоено Опытному заводу Института сверхтвердых материалов АН УССР звание "Образцовое предприятие города Киева". Постановление №43/15 от 12.06.1980 года."
24.	Інститут надтвердих матеріалів - дошка №2	Меморіальна дошка	вул. Автозаводська 2 (Інститут надтвердих матеріалів)	Демонтувати пропагандистську дошку: "В этом здании в 1961 г. выпуском первых 2000 каратов алмаза в честь XXII съезда КПСС положено начало промышленному производству синтетических алмазов в СССР."
25.	Інститут надтвердих матеріалів - дошка №3	Меморіальна дошка	вул. Автозаводська 2 (Інститут надтвердих матеріалів)	Демонтувати пропагандистську дошку: "Указ Президиума Верховного Совета СССР. О награждении Украинского научно-исследовательского конструкторско-технологического института синтетических сверхтвердых материалов и инструмента Госплана Украинской ССР орденом Трудового Красного Знамени. За заслуги в создании промышленного производства искусственных алмазов наградить Украинский научно-исследовательский конструкторско-технологический институт синтетических сверхтвердых материалов и инструмента Госплана Украинской ССР орденом Трудового Красного Знамени. Председатель Президиума Верховного Совета СССР Л.Брежнев

				Секретарь Президиума Верховного Совета СССР М.Георгадзе Москва. Кремль. 30 декабря 1963 г."
26.	Інститут надтвердих матеріалів - дошка №4	Меморіальна дошка	вул. Автозаводська 2 (Інститут надтвердих матеріалів)	Демонтувати пропагандистську дошку: "За достижение высоких показателей в социалистическом соревновании в честь 50-тилетия образования СССР коллектив института награжден Юбилейной почетной грамотой Центрального Комитета КП Украины, Президиума Верховного Совета УССР, Совета Министров УССР и Укрсовпрофа. Постановление №566 от 13 декабря 1972 г."
27.	Інститут надтвердих матеріалів - дошка №5	Меморіальна дошка	вул. Автозаводська 2 (Інститут надтвердих матеріалів)	Демонтувати пропагандистську дошку: "За высокие производственные показатели, достигнутые в социалистическом соревновании и успехи в коммунистическом воспитании трудящихся, Опытному заводу ордена Трудового Красного Знамени Института сверхтвердых материалов присвоено звание "Коллектив коммунистического труда"."
28.	Ковпаку Сидору	Меморіальна дошка	вул. Василя Тютюнника 51/2	Дошка демонтована, але важливо підтримати офіційним рішенням. З 1919 р. член ВКП(б), у 1917-19 рр. брав участь у боях проти армії Гетьманату, та загонів вільного козацтва. У 1930х закінчив спецшколу ОГПУ. З 1937 р. очолює радянський окупаційний виконком м. Путивль. Учасник численних боїв проти загонів УПА. З 1944 р. депутат Верховної Ради УРСР, з 1947 р. по 1967 р. - заступник керівника Президіуму ВР УРСР. Член ЦК КП(б)У в 1942—1943 та 1949—1967 роках. Брав активну участь у розшуку та репресіях проти антирадянських діячів.

29.	Корнійчуку Олександрю	Меморіальна дошка	вул. Шовковична 10	Член Президії ЦК Компартії України у 1953-54 рр. Нарком закордонних справ Української РСР. Голова Спілки письменників Української РСР у 1938-41 та в 1946-53 рр. Член ЦК КПУ в 1949-72 рр. Член ЦК КПРС в 1952-72 рр. Депутат Верховної Ради СРСР 1-8-го скликань. Депутат Верховної Ради Української РСР 1-8-го скликань. Голова Верховної Ради Української РСР 2-3-го і 5-8-го скликань (у 1947-53 і 1959-72 рр.). Відомий тим, що все своє життя писав твори на політичні теми і завжди згідно з «лінією партії» (політичними й ідеологічним настановами ЦК ВКПб/КПРС). Більшість творів були спрямовані проти «українських буржуазних націоналістів й інших ворогів народу». Колишня назва Оболонського проспекту була Олександра Корнійчука до 1993 р.
30.	Костікову Андрію	Меморіальна дошка	вул. Московська, 45/1 (Військовий інститут телекомунікацій та інформатизації НТУ «КП»)	Росіянин. У 1919-20 рр. доброволець Червоної Армії, воював проти Армії УНР та польської армії. З 1937 р. постійно пише листи на очільників НКВС на своїх колег щодо шкідництва та виявлення ворогів народу. Член ВКП(б). Генерал-майор інженерно-авіаційної служби.
31.	Кривоносу Петру	Меморіальна дошка	вул. Василя Липківського, 8	Член ВКП(б) з 1929 р. Член ЦК КПУ в 1937-52 і 1954-80 рр. Член Центральної ревізійної комісії ВКП(б) у 1939-52 рр. Депутат Верховної Ради СРСР 1-5-го скликань (1937-62). Депутат Верховної Ради УРСР 6-10-го скликань (1963-80).
32.	Кудряшову Володимирю	Меморіальна дошка	вул. Івана Миколайчука 17а	Член ВКП(б), член підпільного міськкому КП(б)У, радянський комуністичний диверсант, причетний до диверсій щодо українського населення, разом із

				іншими диверсантами виконав звір'яче вбивство видатного композитора Дмитра Ревуцького та його дружини у Києві у 1941 р.
33.	Ле Івану	Меморіальна дошка	вул. Велика Васильківська 6	З 1917 року стає до лав більшовиків, бере участь у збройній боротьбі проти Армії Української Держави та терорі проти українського населення. Його обирають до складу революційного комітету та повітового виконкому в Золотоноші. З 1922 року - в комуністичній партії. Більшість творів пише виключно возвеличуючи радянську владу, рішуче засуджуючи "ворогів народу". Прославляв велику дружбу українців і росіян, під маркою пролетарського інтернаціоналізму проповідує російський шовінізм.
34.	Леваді Олександрові	Меморіальна дошка	вул. Інститутська, 16	Член ВКП(б) з 1943 р. У 1951-53 працював заступником міністра кінематографії УРСР, у 1953-55 заступником міністра культури УРСР, у 1966-71 першим заступником голови Держкіно, був секретарем правління Спілки письменників України та членом Спілки України. Був переконаним комуністом і боляче сприйняв розпад СРСР. Всіляко відстоював і підтримував комуністичні ідеї та писав твори у газети "Комуніст" і "Товарищ".
35.	Ломоносову Михайлу	Меморіальна дошка	вул. Григорія Сковороди, 2 (НаУКМА)	Російський вчений
36.	Мартиросяну Саркісу	Меморіальна дошка	вул. Мартиросяна 1/18	Вірменин, радянський воєначальник. У жовтні-листопаді 1930 брав участь у бойових діях при придушенні антирадянського повстання у Вірменії.
37.	Матеюку Миколі	Меморіальна дошка	вул. Миколи Матеюка 2 (гуртожиток КНТЕУ)	Був комуністичним військовим розвідником, командиром диверсійно-розвідувальної групи. У

				1949-60 рр. директор Дарницького шовкового комбінату. У 1957-60 рр. - депутат окупаційної радянської Київської міської ради.
38.	Маяковському Володимирі	Елементи оздоблення	вул. Януша Корчака, 60	Російський радянський поет, публіцист, драматург та громадський діяч
39.	Медведю Левкові	Меморіальна дошка	вул. Героїв Оборони 6	1929 року став членом ВКП(б). 1936 р. Медведя призначають першим заступником наркома охорони здоров'я УРСР. У березні 1947–1952 роках був міністром охорони здоров'я УРСР.
40.	Медведю Левкові	Меморіальна дошка	вул. Станіславського, 5	1929 року став членом ВКП(б). 1936 р. Медведя призначають першим заступником наркома охорони здоров'я УРСР. У березні 1947–1952 роках був міністром охорони здоров'я УРСР
41.	Меморіал воїнам-річковикам	Елементи оздоблення	вул. Набережно-Лугова 8 (суднобудівний завод)	Слід змінити фрази "Великої вітчизняної" на "Другої світової", "1941" на "1939", прибрати дві зірки Радянського Союзу.
42.	На честь міста побратима Кіото	Меморіальна дошка	вул. Кіото 19	Потребує демонтажу і заміни на нову з актуальним текстом. Присутні пропагандистські радянські елементи - серп і молот і зірка
43.	На честь міста побратима Кракова	Меморіальна дошка	вул. Краківська, 2/31	Потребує демонтажу і заміни на нову з актуальним текстом. Присутні пропагандистські радянські елементи - серп і молот і зірка, присутня назва неіснуючої країни: Польська народна республіка
44.	На честь міста побратима Кракова	Меморіальна дошка	бул. Праці, 5	Потребує демонтажу і заміни на нову з актуальним текстом. Присутні пропагандистські радянські елементи - серп і молот і зірка, присутня назва неіснуючої країни: Польська народна республіка
45.	На честь міста побратима Кракова	Меморіальна дошка	вул. Краківська, 29/8	Потребує демонтажу і заміни на нову з актуальним текстом. Присутні пропагандистські радянські

				елементи - серп і молот і зірка, присутня назва неіснуючої країни: Польська народна республіка
46.	На честь міста побратима Лейпцига	Меморіальна дошка	вул. Лейпцизька, 5/9	Потребує демонтажу і заміни на нову з актуальним текстом. Присутні пропагандистські радянські елементи - серп і молот і зірка, присутня назва неіснуючої країни: Німецька народна республіка
47.	На честь міста побратима Лейпцига	Меморіальна дошка	вул. Лейпцизька, 2/37	Потребує демонтажу і заміни на нову з актуальним текстом. Присутні пропагандистські радянські елементи - серп і молот і зірка, присутня назва неіснуючої країни: Німецька народна республіка
48.	Написи "На честь 30-річчя Великої Перемоги", "На честь 35-річчя Великої Перемоги"	Елементи оздоблення	парк Слави	Потребують демонтажу пропагандистські радянські написи: "На честь 30-річчя Великої Перемоги", "На честь 35-річчя Великої Перемоги" містам героям Москві, Волгограду, Бресту, Тулі, Новоросійську, Мінську, Севастополю, Одесі, Керчі
49.	Наумову Михайлу	Меморіальна дошка	вул. Генерала Наумова, 35-б	Російський воєначальник, член ВКП(б), воював у загонах ОГПУ-НКВС, організатор боротьби проти УПА, начальник Управління Міністерства внутрішніх справ УРСР по Чернівецькій області (1946-51), начальник внутрішніх військ МВС УРСР (1953-60)
50.	Онискевичу Григорію	Меморіальна дошка	вул. Григорія Онискевича, 1	На честь росіянина, радянського військового пілота-випробувача, Героя Радянського Союзу полковника Г. Д. Онискевича. Родом з Чіти, член КПРС
51.	Операції Анадир на острові Куба	Меморіальна дошка	вул. Новокостянтинівська 2	Три меморіальні дошки несуть в собі пропагандистські радянські наративи про операцію СРСР проти американських союзників та підтримку комуністичної диктатури на о. Куба.

52.	Паркан оздоблений зірками Радянської Армії	Елементи оздоблення	вул. Московська, 45/1 (Військовий інститут телекомунікацій та інформатизації НТУ «КП»)	Секції паркану уздовж всього будинку зі сторони вул. Генерала Алмазова та Старонаводницької оздоблені зірками Радянської Армії у поєднанні з мечем, які в собі відтворюють емблему військ НКВД.
53.	Пінській військовій флотилії	Меморіальна дошка	вул. Набережно-Хрещатицька, 8-а	Пропагандистський радянський напис: "Памяти моряков и кораблей Пинской военной флотилии героически сражавшихся и погибших за родную землю в годы Великой Отечественной войны 1941-1945 гг."
54.	Пінській військовій флотилії	Меморіальна дошка	вул. Набережно-Хрещатицька, 8-а	Пропагандистський радянський напис з переліком кораблів Радянського Союзу: "В память кораблей Пинской военной флотилии погибших но не спустивших флагов в июне-сентябре 1941 г. "
55.	Пінській військовій флотилії	Меморіальна дошка	вул. Набережно-Хрещатицька, 8-а	Пропагандистський радянський напис: "Моряки Днепровской военной флотилии удостоенные высокого звания Героя Советского Союза за подвиги совершенные ими в годы Великой Отечественной войны 1941-1945 гг."
56.	Побігайло Костянтину	Меморіальна дошка	вул. Прорізна 1/30	Член ВКП(б) з 1943 року. Міністр енергетики і електрифікації Української РСР (1962-71). Депутат Верховної Ради УРСР 6—8-го скликань. Кандидат у члени ЦК КПУ в 1966 — серпні 1971 року.
57.	Полторацькому Григорію	Меморіальна дошка	вул. Олени Теліги 13/14	Учасник більшовистського повстання на броненосці "Потемкин" в 1905 р. яке закінчилось обстрілами кораблем Одеси, грабунками та безладом у місті.
58.	Пушкіну Олександрю	Елементи оздоблення	вул. Януша Корчака, 60	Російський поет

59.	Радянські зірки на фасаді Держспоживслужби	Елементи оздоблення	вул. Бориса Грінченка, 1	Пропагандистські радянські зірки на фасаді
60.	Рилєєву Кіндрату	Меморіальна дошка	вул. Петропавлівська 42/33	Дошка демонтована, але важливо підтримати офіційним рішенням. Російський поет і декабрист
61.	Робітничому поселенню Водників	Меморіальна дошка	Труханів острів	Має бути демонтована через пропагандистський напис "Тут, на Трухановому острові, знаходилося робітниче поселення водників, жителі якого брали активну участь у революційній боротьбі, соціалістичному будівництві і великій вітчизняній війні. Селище знищене фашистами 26 вересня 1943 р."
62.	Робочим арсенальцям повсталим 1917 року	Меморіальна дошка	вул. Московська 2	Меморіальна дошка закрита картиною, але досі не демонтована. Напис: "Робітники-арсенальці в жовтні 1917 р. і в січні 1918 р. першими підняли прапор збройного повстання за встановлення Радянської влади в м. Києві."
63.	Сергієнку Івану	Меморіальна дошка	вул. Івана Сергієнка 1	Дошка демонтована, але важливо підтримати офіційним рішенням. Вулиця перейменована на Пластову. Член ВКП(б) з 1938 року. Брав участь у вторгненні СРСР до Фінляндії (1939-40 рр.) Один із керівників диверсійної діяльності в Україні під орудою НКВД СРСР у роки Другої світової війни. Керівник Київського підпільного обкому КП(б)У
64.	Серпи з молотами і радянські зірки на фасаді	Елементи оздоблення	просп. Перемоги, 34 (НМУ ім. Богомольця)	На 4 колонах фасаду університету розміщені пропагандистські радянські символи - зірки та серпи з молотами.
65.	Смоличу Юрію	Меморіальна дошка	вул. Заньковецької, 5/2	Дошка демонтована, але важливо підтримати офіційним рішенням. Член КПРС (з 1951). Таємний інформатор НКВД-МГБ-КГБ протягом 1945-76 рр., зокрема він доносив на Олександра

				Довженка. Висміював у творах діячів УНР та "українських націоналістів". Депутат Верховної Ради УРСР 8—9-го скликань. Кандидат у члени ЦК КПУ в 1971—1976 р.
66.	Співробітникам заводу "Електроприлад"	Елементи оздоблення	вул. Глибочицька 17	Треба прибрати зірку СРСР та змінити пропагандистські написи: "Великої Вітчизняної" на "Другої світової" та "1941" на "1939"
67.	Стела загиблим Труханівцям	Елементи оздоблення	Труханів острів	Слід змінити фрази "Великої вітчизняної" на "Другої світової", "1941" на "1939", прибрати дві зірки Радянського Союзу.
68.	Студентам аспірантам працівникам КНУ у ВВВ	Елементи оздоблення	Ботанічний сад ім. Фоміна	На камені слід змінити фразу "Великої вітчизняної" на "Другої світової". Скульптура і камінь встановлені без погоджень і дозволів.
69.	Толстому Льву	Меморіальна дошка	вул. Велика Васильківська 1	Дошка демонтована, але важливо підтримати офіційним рішенням. Вулиця і площа будуть перейменовані. Один із найвідоміших російських письменників і мислителів. Толстой про українців - "Хохлы – несчастные, колеблясь между самодовольством знания всей болтовни о Великих протоукрах почитаемых ими великими мудрецами, и смутным сознанием", автор збірки творів "Русский мир"
70.	Топчію Дмитру	Меморіальна дошка	вул. Ялтинська, 12/11	У 1971-1991 рр. депутат Київської міської Ради депутатів трудящих. Обирався делегатом ХХVІІІ з'їзду КПРС (1986), та ХІХ конференції КПРС (1988), ХVІІІ з'їзду професійних спілок СРСР (1987). В червні 1990 року на ХХVІІІ з'їзді КПУ був обраний членом ЦК КПУ.
71.	Трансформаторній підстанції	Елементи оздоблення	вул. Новокостянтинівська 20	Змінити російськомовний напис: "Киоск трансформаторной подстанции напряжением 2,2 кВ"

				190-110 В для подземных линий электропередачи. Аналогичные киоски устанавливались в г.Киеве Русским электрическим обществом "Уніонъ" с 1900 года и эксплуатировались до 1960 года. Восстановлен в августе 1990 г. в ознаменование 100 летия электрических сетей г.Киева"
72.	Тупікову Василю	Меморіальна дошка	вул. Генерала Тупікова 18/171	Дошка демонтована, але важливо підтримати офіційним рішенням. Вулиця буде перейменована на Андрія Мельника. Російський воєначальник, член ВКП(б), з 1922 р. в Червоній Армії, військовий аташе СРСР в Естонії (1935-37) та Німеччині (1940-41 рр.)
73.	Фучику Юліусу	Меморіальна дошка	вул. Юліуса Фучика, 1/20	Дошка демонтована, але важливо підтримати офіційним рішенням. Вулиця йде на перейменування. Заангажований чеський журналіст, член Комуністичної партії, працював в газеті Компартії. Він належав до групи, яка відкинула будь-яку критику СРСР, а збірка його репортажів з Радянського Союзу — «Країна, де завтра вже означає вчора» є прикладом україноупередженого висвітлення радянської імперії, у якій панував сталінський терор і чий промисловий розвиток вимагав мільйонів жертв (перше видання вийшло 1932 року, коли в Україні почався Голодомор).
74.	Хохловим Віктору і Олександрі	Меморіальна дошка	просп. Перемоги, 43	Пропагандистський радянський міф про героїзм членів Київського міськкому КП(б)У - зокрема заступника секретаря Київського міськкому КП(б)У Віктора Хохлова

75.	Черняхівському Івану	Меморіальна дошка	просп. Повітрофлотський, 28 (Національний університет оборони)	У 1921 р. вступив в ВЛКСМ та очолив взвод комуністичних Частин особливого призначення (ЧОН), брав участь у придушенні антирадянських повстань в Україні. У 1924 р. добровольцем вступив до Червоної Армії. З 1928 р. член ВКП(б). За нього особисто поручалась молодша сестра Леніна - Марія Ульянова. У 1944 р. безпосередньо віддавав накази про репресії і арешти вояків Армії Крайової та інших антирадянських формувань на території Польщі. Через це у Польщі вважається воєнним злочинцем. У 1944-45 рр. підрозділи під його командуванням відзначились масовими звірствами та згвалтуваннями проти цивільного населення Східної Пруссії
76.	Шпаку Миколі	Меморіальна дошка	пр. Перемоги 66	Дошка демонтована, але важливо підтримати офіційним рішенням. Радянський поет-пропагандист (твір "Наркому рапорт" та ін.), у 1933-40 рр. писав твори на тему героїзації комсомольської праці, писав у газети "Молодий більшовик", "Червоне Запоріжжя". З 1941 р. член Комуністичної партії.
77.	Шпаку Миколі	Меморіальна дошка	вул. Миколи Шпака 5	Дошка демонтована, але важливо підтримати офіційним рішенням. Радянський поет-пропагандист (твір "Наркому рапорт" та ін.), у 1933-40 рр. писав твори на тему героїзації комсомольської праці, писав у газети "Молодий більшовик", "Червоне Запоріжжя". З 1941 р. член Комуністичної партії.
78.	Шпалікову Геннадію	Меморіальна дошка	бульв. Лесі Українки, 25	Російський, радянський кінорежисер та кіносценарист, дошка виконана російською мовою.

79.	Яремчуку Василю	Меморіальна дошка	просп. Валерія Лобановського, 148	Член ВКП (б) з 1932 року. За рішенням Лозівського райкому КП(б)У був направлений на курси підричників, а в серпні 1941 року - в партизанський загін імені Котовського, де очолив підривну групу для диверсій проти українського населення. У 1948 році В. М. Яремчук закінчив Вищу партійну школу при ЦК КП(б)У і був на педагогічній і господарській роботі.
80.	«Декабристам»	Меморіальна дошка	вул. Гусовського, 8/10	Дворянські революціонери в російській імперії, які підняли в грудні 1825 р. повстання проти самодержавства і кріпацтва
81.	Народному артисту СССР Лаврову Ю.С.	Меморіальна дошка	вул. Хрещатик, 27	Російський актор театру та кіно, народний артист СССР
82.	Мозаїчне панно «Червоноармієць»	Елемент оздоблення	ст. м. «Палац Україна» (середній зал, за фальшстіною)	Представник робітничо-селянської червоної (радянської) армії
83.	Барельєфи з комуністичною символікою	Елемент оздоблення	ст. м. «Палац Україна» (I та II ст.колії, двері кабельних колекторів, за фальшстінами)	Символи (атрибути) червоної (радянської) армії
84.	Національний комплекс «Експоцентр України»	Елементи оздоблення	просп. Глушкова Академіка, 1	На павільйонах та спорудах комплексу знаходиться символіка комуністичного режиму
85.	Анотаційна дошка пр. Перемоги	Елементи оздоблення	Пр. Перемоги, 2	
86.	Ахматовій Анні	Меморіальна дошка	вул. Заньковецької, 9	
87.	Батьоку Якову	Меморіальна дошка	вул. Вишгородська, 35	
88.	Анотаційна дошка пр. Перемоги	Елементи оздоблення	Пр. Перемоги, 2	
89.	Ахматовій Анні	Меморіальна дошка	вул. Заньковецької, 9	

90.	Батьоку Якову	Меморіальна дошка	вул. Вишгородська, 35	
91.	Бестужеву Олександрю	Меморіальна дошка	вул. Олександра Бестужева, 4/12	
92.	Білокосу Дмитру	Меморіальна дошка	вул. Шовковична	
93.	Боровиченко Марії	Меморіальна дошка	вул. Китаївська, 22	
94.	Буйку Петру	Меморіальна дошка	вул. Банкова, 12	
95.	Буйку Петру	Меморіальна дошка	вул. Професора Буйка, 31	
96.	Булгакову Михайлу	Меморіальна дошка	бул. Тараса Шевченка, 13	
97.	Булгакову Михайлу	Меморіальна дошка	Андріївський узвіз, 13	
98.	Булгакову Михайлу	Меморіальна дошка	бул. Тараса Шевченка, 14	
99.	Ватутіну Миколі	Меморіальна дошка	пр. Повітрофлотський, 9	
100.	Випусникам Київських радянських шкіл	Меморіальна дошка	вул. Ярославів Вал, 40	
101.	Власенку Іллі	Меморіальна дошка	вул. Лаврська, 4	
102.	Гаркуші Миколі	Меморіальна дошка	вул. Велика Васильківська, 8	
103.	Герасимову Івану	Меморіальна дошка	пр. Повітрофлотський, 8	

104.	Герб СРСР на щиті скульптури «Батьківщина-Мати»	Елементи оздоблення	вул. Лаврська, 27	
105.	Горькому Максиму	Меморіальна дошка	вул. Лютеранська, 6	
106.	Дерев'янку Кузьмі	Меморіальна дошка	вул. Пушкінська, 23-а	
107.	Доватору Льву	Меморіальна дошка	вул. Генерала Доватора, 1/53	
108.	Жолудєву Віктору	Меморіальна дошка	вул. Жолудєва, 6	
109.	Загиблим жителям Жулян у роки ВВВ	Елементи оздоблення	вул. Героїв війни, 14	
110.	Загиблим співробітникам медичного інституту	Елементи оздоблення	пр. Перемоги, 34	
111.	Захисникам вітчизни до 60-річчя Перемоги	Елементи оздоблення	Деснянський парк	
112.	Зображення ордену СРСР та РФ «Шахтерская слава»	Елементи оздоблення	вул. Богдана Хмельницького, 4	
113.	Зображення поєднання серпа та молота в арці будівлі Київської міської ради	Елементи оздоблення	вул. Хрещатик, 36	
114.	Київському вищому інженерному радіотехнічному училищу СРСР	Меморіальна дошка	вул. Юрія Ілленка, 81а	
115.	Кирпоносу Михайлу	Меморіальна дошка	вул. Кирпоноса, 18	

116.	Ковпаку Сидору	Меморіальна дошка	вул. Липська, 12/5	
117.	Командному пункту кийвського корпусу ППО СРСР	Меморіальн дошка	вул. Ярославів Вал, 15	
118.	Кривоносу Петру	Меморіальна дошка	вул. Миколи Лисенка, 6	
119.	Кроміку Олександрю	Меморіальна дошка	вул. Хрещатик, 15	
120.	Кудряшову Володимиру	Меморіальна дошка	вул. Архітектора Кобелева, 1/5	
121.	Кудряшову Володимиру	Меморіальна дошка	вул. Ползунова, 2-А	
122.	Кулакову Миколі	Меморіальна дошка	вул. Архітектора Кобелева, 1/5	
123.	Купріну Олександрю	Меморіальна дошка	вул. Петра Сагайдачного, 4	
124.	Лавриненкову Володимиру	Меморіальна дошка	вул. Грушевського, 34а	
125.	Лескову Миколі	Меморіальна дошка	вул. Мала Житомирська, 20а	
126.	Макаренку Антону	Меморіальна дошка	вул. Леонтовича, 6-А	
127.	Матросову Олександрю	Меморіальна дошка	вул. Олександра Матросова, 2	
128.	Мельниченку Івану	Меморіальна дошка	вул. Мельниченка, 1	
129.	Менделєєву Дмитру	Меморіальна дошка	пр. Перемоги, 37	

130.	Молчанову Валерію	Меморіальна дошка	вул. Гоголівська, 31	
131.	Момотенку Миколі	Меморіальна дошка	вул. Мечникова, 16	
132.	Некрасову Віктору	Меморіальна дошка	вул. Хрещатик, 15	
133.	Оздоблення ст. м. Арсенальна	Елементи оздоблення	ст. м. Арсенальна	
134.	Оздоблення ст. м. Майдан Незалежності	Елементи оздоблення	ст. м. Майдан Незалежності	
135.	Оздоблення ст. м. Палац Україна	Елементи оздоблення	ст. м. Палац Україна	
136.	Пам'ятник захисникам та визволителям Києва	Елементи оздоблення	вул. Івана Миколайчука, 9а	
137.	Пам'ятник Миколаєву на честь 1500-ліття Києва	Елементи оздоблення	вул. Матеюка, 15	
138.	Пам'ятник на честь побратимства Києва і Братислави	Елементи оздоблення	вул. Братиславська, 44/2	
139.	Пам'ятник визволителям міста Києва	Елементи оздоблення	вул. Академіка Єфремова, 8а	
140.	Партизанському загону «Перемога або Смерть»	Меморіальна дошка	вул. Іоанна Павла II, 14/21	
141.	Поєднання серпів і молотів над усіма вікнами будинку	Елементи оздоблення	пров. Георгіївський, 2/24а	
142.	Покришкіну Олександрю	Меморіальна дошка	Повітрофлотський проспект, 11	
143.	Покришкіну Олександрю	Меморіальна дошка	вул. Юрія Ілленка, 81а	

144.	Покришкіну Олександрю	Меморіальна дошка	вул. Михайла Грушевського, 34а	
145.	Потапову Михайлу	Меморіальна дошка	вул. Генерала Потапова, 1/5	
146.	Потехіну Савві	Меморіальна дошка	вул. Полковника Потехіна, 2	
147.	Пушиній Феодорі	Меморіальна дошка	вул. Феодори Пушиної, 30/32	
148.	Пушкіну Олександрю	Меморіальна дошка	вул. Михайла Грушевського, 14	
149.	Радищеву Олександрю	Меморіальна дошка	вул. Радищева, 3	
150.	Радченку Петру	Меморіальна дошка	вул. Петра Радченка, 25	
151.	Радянська зірка на даху будинку	Елементи оздоблення	вул. Хрещатик, 25	
152.	Соколову Анатолію	Меморіальна дошка	вул. Архітектора Кобелева, 1/5	
153.	Сологубу Віталію	Меморіальна дошка	вул. Шовковична, 8	
154.	Стальському Сулейману	Меморіальна дошка	вул. Сулеймана Стальського, 12	
155.	Студентам викладачам працівникам КНУ у ВВВ	Меморіальна дошка	вул. Володимирська, 60	
156.	Уманському Терентію	Меморіальна дошка	вул. Лаврська, 4	
157.	Федутенко Надії	Меморіальна дошка	вул. Микільсько-Ботанічна, 17/4	
158.	Фонтан «Пам'ять у парку «Перемога»	Елементи оздоблення	вул. Генерала Жмаченка	

159.	Хохлову Костянтину	Меморіальна дошка	вул. Богдана Хмельницького, 5	
160.	Черняхівському Івану	Меморіальна дошка	вул. Черняхівського, 12	
161.	Шаркову Олексію	Меморіальна дошка	пр. Академіка Палладіна, 46/2	
162.	Шепелеву Миколі	Меморіальна дошка	вул. Новопольова, 106	
163.	Шпаку Миколі	Меморіальна дошка	вул. Богдана Хмельницького, 68	
164.	Шутову Степану	Меморіальна дошка	вул. Полковника Шутова, 1	
165.	Якубовському Івану	Меморіальна дошка	Повітрофлотський проспект, 7	
166.	Серп та молот	Меморіальний знак	Мікрорайон Жуляни, вул. Героїв війни	Меморіальний знак містить герб Радянського Союзу, який необхідно замінити на Герб України
167.	Смолич М.В.	Меморіальна дошка	вул. Пушкінська, 22	Російській і українській радянській актор і режисер
168.	Смолич Д.М.	Меморіальна дошка	вул. Б. Хмельницького, 39	Український радянській режисер
169.	Шолуденко Н.М.	Меморіальна дошка	вул. Шолуденка, 31	Герой Радянського Союзу
170.	Анотаційна дошка Сім'ї Хохлових	Анотаційна дошка	вул. Сім'ї Хохлових, 15	Радянські патріоти, мужні учасники боротьби проти німецько- фашистських загарбників у роки Великої Вітчизняної війни 1941-1945 р.
171.	Анотаційна дошка вул. Сім'ї Сосніних	Анотаційна дошка	вул. Сім'ї Сосніних, 1/2	Активні учасники антифашистського підпілля на Україні у 1941-1943 р.
172.	Меморіальна дошка на танковому училищі	Меморіальна дошка	вул. Дегтярівська, 28	«Киевское высшее танковое инженерное ордена красной звезды училище им. Маршала советского союза Якубовского И.И.»
173.	Нестерову П.М.	Меморіальна дошка	вул. Московська, 7 (5/2а)	Російський військовий льотчик

174.	Меморіальна дошка «Декабристам»	Меморіальна дошка	вул. П. Мирного, 20	Напис на дошці: «На цьому місці знаходився будинок де в 1822-1825 рр. відбувалися таємні зїзди південного товариства Декабристів. Тут була прийнята «Руська правда»
175.	Бронзовий знак Декабристам	Бронзовий знак	вул. Грушевського, 14	Напис на дошці: «Тут збиралися Декабристи в 20-х роках 19 ст.»
176.	Пам'ятний знак робітникам та службовцям депо ім. В.І. Леніна	Пам'ятний знак	вул. Білоруська, 1	Напис на пам'ятному знаку: «Робочим інженерно-технічним работникам и служащим трамвайно ремонтно-эксплуатационного депо им. В.И. Ленина»
177.	Елементи оздоблення (мозаїка) з радянською тематикою на фасаді гімназії № 136	Елементи оздоблення	вул. Ентузіастів, 29/3 гімназія № 136	
178.	Настінні барельєфи народного художника України В.Прядки, виконані у 1974 р., що містять елементи комуністичної символіки	Настінні барельєфи	вул. Генерала Тупикова, 22 спеціалізована школа II-III ступенів № 159 з поглибленим вивченням англійської мови	
179.	Пам'ятний знак танкістам-визволителям	Пам'ятний знак	вул. Північна, 8 школа I-III ступенів № 170	
180.	Пам'ятний знак «Вічна слава героям»	Пам'ятний знак	вул. Генерала Потапова, 3 середня загальноосвітня школа № 13 ім. І. Хитриченка	
181.	Пам'ятний знак воїнам-танкістам в часи Другої Світової війни 1941-1945 рр.	Пам'ятний знак	вул. Генерала Наумова, 35Б середня загальноосвітня школа № 230	

**Додаткові пропозиції до переліку пам'ятних об'єктів, затверджених рішенням Київської міської ради від 14.05.2022 № 4587/4628
(пам'ятники)**

№	Назва	Категорія	Адреса	Балансоутримувач	Обґрунтування
1.	Гагаріну Юрію	пам'ятник	вул. Юрія Пасхаліна 15 (на території центру технічної творчості та профорієнтації шкільної молоді Дарницького р- ну)		Росіянин, космонавт, член КПРС (з 1960 р.), член ЦК ВЛКСМ, депутат Верховної Ради СРСР 7-8 скликань, полковник ВВС СРСР (1963 р.)
2.	Глінці Михайлу	пам'ятник	Міський сад (Маріїнський парк)		Російський композитор

3.	Горькому Максиму	пам'ятник	вул. Галаганівська 3 (прохідна заводу "Веркон")	Російський більшовицький письменник, член РСДРП(б), з 1900х років підтримував та фінансував більшовицький рух. Соратник Леніна та Сталіна. Відбілював у своїх творах політику більшовиків, Сталіна, потребу концентраційних таборів. Засновник Союзу письменників СРСР. У 1927 під час процеу над вбивцею С. Петлюри, публічно став на захист Самуїла Шварцбарда.
4.	Загиблим працівникам заводу "Вулкан"	пам'ятник	вул. Регенераторна 4	Демонтувати пропагандистський пам'ятник з написом: ""Вечная Слава героям павшим в боях за свободу и независимость нашей Родины 1941-1945""
5.	Загиблим співробітника м автобусного парку №1	пам'ятник	вул. Васильківська 22 (на території автобусного парку №1)	Пропагандистський радянський пам'ятник з написом: ""Работникам Киевского автобусного парка №1 погибших в боях за Родину в Великой Отечественной Войне 1941-1945. От коллектива АТП 09121. 9 мая 1967 год".
6.	Захисникам радянської вітчизни	пам'ятник	вул. Празька 3	Демонтувати пропагандистський пам'ятник з написом: "Пам'ятний знак захисникам Вітчизни Встановлено на честь 65-річчя Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр." та "Знак встановлено за підтримки Партії регіонів та благодійного фонду "Дніпровський" почесний голова Павленко А.М. голова наглядової ради Свіщук Д.О. голова правління Оліфіра О.І."
7.	Лобачевськом у Миколі	пам'ятник	просп. Голосіївський, 3 (Національна бібліотека ім. Вернадського)	Російський науковець

8.	Ломоносову Михайлу	пам'ятник	просп. Голосіївський, 3 (Національна бібліотека ім. Вернадського)		Російський науковець
9.	Менделєєву Дмитру	пам'ятник	просп. Голосіївський, 3 (Національна бібліотека ім. Вернадського)		Російський науковець
10.	Павлову Івану	пам'ятник	вул. Госпітальна 24а (Центральний військовий госпіталь)		Російський вчений та фізіолог
11.	Павлову Івану	пам'ятник	вул. Шовковична, 39/1 (Олександрівська центральна клінічна лікарня)		Російський вчений та фізіолог
12.	Павлову Івану	пам'ятник	вул. Кирилівська 103 (Київська міська клінічна психоневрологічна лікарня №1)		Російський вчений та фізіолог
13.	Пам'ятник двом радянським військовим прокурорам	пам'ятник	вул. Болбочана 5		Дві фігури зображують радянських військових прокурорів з метою пропаганди комуністичного тоталітарного режиму
14.	Попову Олександрю	пам'ятник	просп. Голосіївський, 3 (Національна бібліотека ім. Вернадського)		Російський науковець
15.	Пушкіну Олександрю	пам'ятник	просп. Голосіївський, 3 (Національна бібліотека ім. Вернадського)		Російський поет

16.	Пушкіну Олександрю	пам'ятник	просп. Оболонський, 16 (бібліотека ім. О. Пушкіна)		Російський поет
17.	Пушкіну Олександрю	пам'ятник	вул. Кудрявська, 9 (колишній музей Пушкіна)		Російський поет
18.	Радянським льотчикам	пам'ятник	вул. Лісова 56 (Бортничі)		Демонтувати пропагандистський пам'ятник з написом: "Вы прославили советскую родину и родина будет славить вас вечно. Ваша слава бессмертна"
19.	Радянському міліціонеру	пам'ятник	вулиця Рогнідинська, 2 (на території ресторану Первак)		Пропагандистський пам'ятник присвячений радянському міліціонеру в характерному мундирі під час радянської окупації Києва.
20.	Співдружност і партизанськи х бригад	пам'ятник	вул. Славгородська (Парк партизанської слави)		Демонтувати пропагандистський пам'ятник з написом: "Этот памятный знак символизирует боевую дружбу советских, польских и словацких партизан в совместной борьбе против немецко-фашистских захватчиков. Установлен по инициативе ветеранов партизанской бригады им. Щорса."
21.	Співробітників заводу, які працювали в Нижньому Тагілі (РФ)	пам'ятник	вул. Антоновича 69		Демонтувати пам'ятник з написом "Они трудились на танковом заводе в городе нижний тагиле в 1941-45 гг"
22.	Учасникам громадянсько ї війни 1917- 1923 років	пам'ятник	вул. Саперно- Слобідська, 39		"Память о сто двадцати семи борцах погибших за дело пролетарской революции всегда будет стимулом борьбы за диктатуру пролетариата во всем мире. Сентябрь 1919. Павшим 127"

					борцам за Октябрь. Изрубленные контр-революционерией в сентябре 1919 года"
23.	Цюлковськом у Костянтину	пам'ятник	просп. Голосіївський, 3 (Національна бібліотека ім. Вернадського)		Російський науковець
24.	Черняхівсько му Івану	пам'ятник	парк Слави		У 1921 р. вступив в ВЛКСМ та очолив взвод комуністичних Частин особливого призначення (ЧОН), брав участь у придушенні антирадянських повстань в Україні. У 1924 р. добровольцем вступив до Червоної Армії. З 1928 р. член ВКП(б). За нього особисто поручалась молодша сестра Леніна - Марія Ульянова. У 1944 р. безпосередньо віддавав накази про репресії і арешти вояків Армії Крайової та інших антирадянських формувань на території Польщі. Через це у Польщі вважається воєнним злочинцем. У 1944-45 рр. підрозділи під його командуванням відзначились масовими звірствами та згвалтуваннями проти цивільного населення Східної Пруссії
25.	Черняхівсько му Івану	пам'ятник	просп. Повітрофлотський, 28 (Національний університет оборони)		У 1921 р. вступив в ВЛКСМ та очолив взвод комуністичних Частин особливого призначення (ЧОН), брав участь у придушенні антирадянських повстань в Україні. У 1924 р. добровольцем вступив до Червоної Армії. З 1928 р. член ВКП(б). За нього особисто поручалась молодша сестра Леніна - Марія Ульянова. У 1944 р. безпосередньо віддавав накази про репресії і арешти вояків Армії Крайової та інших антирадянських формувань

					на території Польщі. Через це у Польщі вважається воєнним злочинцем. У 1944-45 рр. підрозділи під його командуванням відзначились масовими звірствами та згвалтуваннями проти цивільного населення Східної Пруссії
26.	Воїнам-шоферам Другої Світової війни ЗІС-5 (Вантажівка)	пам'ятник	Просп. Голосіївський, біля № 22		ЗІС (Урал ЗІС-5) – радянський вантажний автомобіль, який випускався на автомобільному заводі імені Лихачова (Відкрите акціонерне московське товариство). «Завод імені І.О. Лихачова» - один з основних виробників вантажних автомобілів в росії. Попередня модель ЗІС-3 був копією американського автомобіля AutoCar-Sa. Джерело інформації https://uk.wikipedia.org/wiki/ЗІС-5 Наказом Головного управління охорони культурної спадщини від 25.09.2006 № 53 визначено щойно виявленим об'єктом за напрямком історія.
27.	Арка дружби народів (Арка Свободи українського народу)	пам'ятний знак	Хрещатий парк (Європейська площа)		
28.	Ахматовій Анні	пам'ятник	Міський сад (навпроти Кабміну)		
29.	Ахматовій Анні	пам'ятник	Магнітогорський провулок, 3		

30.	Боровиченко Марії	пам'ятник	вул. Китаївська, 22	)	
31.	Булгакову Михайлу	пам'ятник	Андріївський узвіз, 13		
32.	Викладачам і студентам КДХІ, які загинули під час Великої Вітчизняної війни	пам'ятник	Вознесенський узвіз, 20		
33.	Гапоненку Казимиру	пам'ятник	вул. Козацька, 5		
34.	Глібу Жеглову та Володимиру Шарапову	пам'ятник	вул. Академіка Богомольця, 10		
35.	Загиблим співробітникам АТП 09101	пам'ятник	вул. Дегтярівська, 25а		
36.	Загиблим співробітникам інституту фізкультури	пам'ятник	вул. Фізкультури, 1		
37.	Загиблим співробітникам КНУБА	пам'ятник	пр. Повітрофлотський, 31		
38.	Іщенку Івану	пам'ятник	вул. Госпітальна, 24а		

			(5 корпус)		
39.	Леніну Володимиру	пам'ятник	ст. м. Театральна		
40.	Макаренку Антону	пам'ятник	вул. Львівська, 25		
41.	Менделєєву Дмитру	Пам'ятник	пр. Перемоги, 37 (корпус 4)		
42.	Морякам Північного Флоту СРСР	пам'ятник	вул. Данила Щербаківського, 61Г		
43.	Пам'ятний знак воїнам- автомобіліст ам, полеглим у ВВВ	пам'ятник	вул. Зоологічна, 7		
44.	Пам'ятний знак героям- випускникам Київського танкового училища	пам'ятник	вул. Дегтярівська, 19		
45.	Пам'ятник «Монітор Железняков »	пам'ятник	Парк моряків (Рибальський півострів)		
46.	Пам'ятник викладачам і студентам	пам'ятник	парк КПІ, біля метро		Пам'ятник викладачам і студентам, які загинули в роки Великої Вітчизняної війни

	Політехнічно го інституту				
47.	Пам'ятник вихованцям та учням школи	пам'ятник	вул. Копилівська, 23		
48.	Пам'ятник воїнам 206 радянської стрілецької дивізії	пам'ятник	вул. Гната Юри, 10б		
49.	Пам'ятник воїнам мостових батальйонів	пам'ятник	вул. Баренбойма, 5		
50.	Пам'ятник воїнам радянського 8 танкового корпусу і 266 стрілецької дивізії	пам'ятник	вул. Стадіонна, 2/10		
51.	Пам'ятник воїнам- визволителя м	пам'ятник	вул. Жолудєва, 6Г		
52.	Пам'ятник воїнам- визволителя м	пам'ятник	вул. Генерала Наумова, 35-А		

53.	Пам'ятник героям ВВВ	пам'ятник	бульвар Перова, 27		
54.	Пам'ятник загиблим співробітникам	пам'ятник	вул. Амосова, 10		Пам'ятний знак на честь загиблих в роки Великої Вітчизняної війни співробітників інституту туберкульозу і грудної хірургії
55.	Пам'ятник загиблим співробітникам трамвайного депо	пам'ятник	вул. Дегтярівська, 4		
56.	Пам'ятник залізничникам дарничанам	пам'ятник	Залізничний вокзал «Дарниця»		
57.	Пам'ятник Івану Якубовському та 91 радянській бригаді	пам'ятник	вул. Маршала Якубовського, 7Б		
58.	Пам'ятник Кирпоносу і Бурмистенку	пам'ятник	вул. Верховинна, 80		
59.	Пам'ятник морякам Дніпровської військової флотилії	пам'ятник	Парк моряків (Рибальський півострів)		

60.	Пам'ятник працівникам ВАТ «Київхімвол окно»	пам'ятник	пров. Магнітогорський, 1		
61.	Пам'ятник працівникам заводу Будшляхмаш	пам'ятник	вул. Дегтярівська, 21		
62.	Пам'ятник танкістам-визволителя м	пам'ятник	вул. Полярна, 8		
63.	Пам'ятник танкістам-визволителя м	пам'ятник	вул. Івана Виговського, 22а		
64.	Пам'ятник танкістам-визволителя м	пам'ятник	вул. Хорольська, 19		
65.	Пам'ятник учасникам оборони Києва	пам'ятник	Голосіївський парк		
66.	Пам'ятники у вестибюлі ст. м. Університет	пам'ятник	ст. м. Університет		

67.	Пам'ятний знак початку героїчної оборони міста Києва	пам'ятник	19 км Брест-Литовського шосе		
68.	Пам'ятник радянським танкістам	пам'ятник	вул. Генерала Наумова, 35-А		
69.	Проценку Степану	пам'ятник	вул. Московська, 45/1 (Військовий інститут телекомунікацій та інформатизації НТУ «КПІ»)		
70.	Пушкіну Олександрю (на фасаді будівлі)	пам'ятник	вул. Костянтинівська, 16		
71.	Радянський літак та композиція з радянських зірок	пам'ятник	вул. Тимірязєвська, 36		
72.	Радянський танк	пам'ятник	пр. Перемоги, 52/2		
73.	Робітникам заводу ім. Горького загиблим у ВВВ	пам'ятник	вул. Галаганівська, 6		

74.	Стрільцю Пилипу	пам'ятник	вул. Московська, 45/1 (Військовий інститут телекомунікацій та інформатизації НТУ «КПІ»)		
75.	Бронетрансп ортер у парку Воїнам- інтернаціона лістам	пам'ятник	вул. Архітектора Вербицького, 9		Пам'ятник Воїнам-інтернаціоналістам встановлений у однойменному парку. Ця назва – є частиною радянської пропаганди, що позначає військовий контингент соціалістичних країн, в тому числі й різних республік союзу. Пам'ятник не несе в собі цінності та не є актуальним для сучасної України
76.	Ковпаку С. А.	погруддя	вул. Львівська, 25 (Київська гімназія східних мов № 1)		
77.	Воїну-солдату «Слава героям полеглим в боях за свободу Батьківщини» (1941-1945 років)	пам'ятник	вул. Жолудева, 6Г (середня загальноосвітня школа № 223)		
78.	Миколі Гоголю	пам'ятник	Русанівська набережна	Департамент культури	

Всього: 297 позицій, з них: пам'ятники: - 96; меморіальні дошки, елементи оздоблення - 201

